11-МАВЗУ

Гуруҳ раҳбарининг вазифалари ва ва шахсий сифатлари

РЕЖА

1.Гурух рахбарининг фаолияти мазмуни ва моҳияти.
2.Гурух раҳбарининг шахсий сифатлари (Педагогик назокатнинг моҳияти ва хусусиятлари)
3.Гурух раҳбари (ўқитувчи) назокати дилкашлик ва педагогик такт

РЕЖА

1

Педагогик назокат ҳақида тушунча

Педагогик назокат ўқитувчининг (гуруҳ раҳбарининг) ўқувчилар билан ўзаро муносабатини ташкил қилиш воситаси

Педагогик назокат – ўқитувчи ахлоқий-маънавий қиёфасини намоён этувчи меъёр туйғуси ёки хулқ ва одоб қоидаларига риоя қилиши демакдир

Педагогик назокат

педагогик техникани қўллай билиши

педагогик қобилиятларини намойиш эта олиши

ЭРКИН МУНОСАБАТНИ ШАКЛЛАНТИРА ОЛИШИ

Педагогик одоб - ахлокни асосий ташкил этувчи компонентлари

ўқитувчилик касбига садоқат

педагогик муносиб услубиётни қўллай билиши

Талабаларни чин кўнгилдан севиш, ўз муҳаббатини ўзаро муносабатда кўрсата олиш;

Ўқитувчи (гуруҳ раҳбари)нинг шахсий фазилатлар бўйича тайёргарлиги

ўқитувчининг махсус ва ихтисосликка оид услубий билимларни эгаллаб бориши

Ўқитувчи (гуруҳ раҳбари)нинг шахсий фазилатлар бўйича тайёргарлиги

Уқитувчи(гуруҳ раҳбари)нинг руҳий - психологик тайёргарлиги

ўқитувчи(гурух раҳбари)нинг ижтимоий - педагогик ва илмий - назарий жиҳатдан тайёргарлиги

ПЕДАГОГИК ОДОБ-АХЛОК ВА ТАЛАБА ХУЛК-МАДАНИЯТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ОМИЛЛАРИ:

- билим савияси
- бошкарувчилик
- касбий маҳорат
- ташкилотчилик
- нутк маданияти
- новаторлик
- аудиторияни бошкариш
- юксак маданият
- одилона баҳолаш
- юксак маънавият
- касбий билимдонлик
- педагогик назокат

Педагог одоб – ахлоқини шакллантиришда қуйидага вазифаларни мунтазам бажариб бориши шарт

Бўлажак ўқитувчилар педагогик маҳоратнинг назарий ва методологик асослари билан қуроллантириладилар.

Ўқитувчилар ўз касбий маҳоратларини такомиллаштириш учун шахсий-ижодий малака оширишнинг шакл, усул ва воситаларини эгаллайдилар.

Тарбиячи маҳоратининг моҳияти, функцияси, тузилиши тўғрисида ўқитувчилар узлуксиз маълумотларни ўрганиб борадилар

Юксак замонавий ахборот технологиялари ва портал тизимидан фойдаланиш асосида ўз касбий маҳоратларини шакллантирадилар

РЕЖА

2

Педагогик назокатнинг моҳияти ва хусусиятлари

Педагогик одоб-ахлок-назокатни шакллантиришни таъминловчи омиллар қуйидагилар:

а

- ***ихтисослик бўйича ўкув предметини, замон, илм-фан, техника тараққиёти даражасида мукаммал билиши, унинг бошқа ўқув фанлари билан ўзаро алоқадорлигини таъминлаш малакасига эга бўлиши***

б

- ***таълим олувчиларнинг ёш, физиологик, психологик ҳамда шахсий хусусиятларини ҳисобга олиши, уларнинг фаолиятини объектив назорат қилиши ва баҳолаши***

в

- ***таълим жараёнини демократлаштириш ва инсонпарварлаштириш асосида ўз фаолиятини ташкил этиши***

Г

- ўқув - тарбиявий жараённи замон талаблари даражасида ташкил қилиш учун асосий педагогик- психологик, методик маълумотга эга бўлиши

Д

- фанларни ўқитиш жараёнида замонавий ахборот технологиялари имкониятларидан кенг фойдаланишни билиши

ТАЛАБАНИНГ ТАШҚИ КЎРИНИШИ

- **Ҳимоячилик -** инсон организмининг саломатлигини таъминлайди;
- **Ижтимоий -** кишининг у ёки бошқа ижтимоий ёки касбий гуруҳга мансублигини белгилайди;
- **Миллий -** турли халқларнинг бадиий анъаналарини акс эттиради;
- **Эстетик -** инсонни безаб кўрсатади.

Гуруҳ раҳбари(педагог)нинг қуйидаги шахсий фазилатларини алоҳида ажратишимиз мумкин:

Инсонийлик хусусиятлари (меҳрибонлик, бошқалар манфаатини устун қўйиш, ўз шахсий қадр-қиммати хисси);	**Хусусиятлар (рухий барқарорлик, юқори даражадаги хиссий ва иродавий хусусиятлар);**	**Рухий таҳлилчилик хусусиятлар (ўзини идора қила олиш, ўзига танқидий қараш, ўзини баҳолай олиш)-рухий-педагогик хусусиятлар (киришувчанлик, гапга чечанлик);**

Ўқитувчининг фикр алмашуви билан боғлиқ коммуникатив қобилиятини шакллантирувчи асосий хусусиятлари ўқувчи онгига қаратилган фаолият бўлиб, ниҳоятда мураккаб жараёнда такомиллашади. Ўзаро фикр алмашиш омиллари билан бевосита боғлиқ бўлган коммуникатив қобилиятнинг қуйидаги йуналишлари мавжуд:

- ўқувчиларни ишонтириш;

- ўқувчилар онгига таъсир этиш;

- ўзгаларга тақлид қилиш

Педагог талаба одоб – ахлоқини шакллантиришда қуйидага усулларни мунтазам бажариб бориши шарт

Педагогик таъсир курсатишнинг асосий усуллари

- Талаб
- Жазолаш
- Истиқбол
- Рағбатлан-тириш
- Жамоатчи-лик.

Талаб - тажрибада жуда кенг таркалган усул булиб,таълим- тарбия жараёнида педагогнинг тарбияланувчига шахсий муносабатининг намоён булиши йули билан ёки бу хатти-харакатларининг рагбатлантирилиши ёки тухтатилишини таминлайди.

Истикбол-таъсир курсатишнинг жуда таъсирчан усули булиб, у талабаларнинг хатти-харакатларини,улар олдига куйилган максадлар, уларнинг шахсий интилишлари, кизикишларига айланади.

Рагбатлантириш ва **жазолаш-талабаларни** хулк-атворига кузатиш киритишни, яъни фойдали хатти-харакатларни кушимча рагбатлантиришни ва тарбияланувчиларнинг номаъкул хатти-харакатларини тухтатишни таъминлайди.

Жамоатчилик фикри – тарбияланувчиларнинг ижтимоий-фойдали фаолиятини гоят хар томонлама ва мунтазам рагбатлантириб боришни таъминлайди.

РЕЖА

3

3.Гуруҳ раҳбари (ўқитувчи) назокати дилкашлик ва педагогик такт

Ўқитувчи(гуруҳ раҳбари)нинг дилкашлиги – бешта таркибий қисмни бирлаштирувчи жараёндир:

мулоқотда заруриятнинг мавжудлиги

↓

мулоқотдан кейин, мулоқот пайтида, мулоқотгача яхши кайфият

↓

коммуникатив кўникма ва малакаларга эга бўлиш.

↓

Креактив қобилиятларни шакллантириш

↓

Ижодий кайфиятни бошкариш

Ўқитувчи(гурух раҳбари)нинг хушмуомалалилик билан мулоқотга киришиши ва унга кўникма ҳосил қилишга нисбатан қобилиятини аниқлайдиган қуйидаги мезонлар

инсон тафаккурининг ўзига хос хусусиятларга мувофиқлиги;

↓

нотиқлик санъатини мукаммал эгаллаганлик ёки нутқда эркинлик

↓

хушмуомалалилик ва ширинсуханлик

↓

емпатия ва ўз-ўзидан пайдо бўладиган ўткир зеҳнга эга бўлиш

↓

коммуникатив маҳоратда – вақтни, суҳбатдош ички дунёсини, муносабатни, вазиятни аниқ мўлжалга олиш.

ОДОБ-АХЛОК ВА ДУНЁКАРАШНИ ШАКЛЛАНТИРИШ

ИНСОНИЙ КАДРИЯТЛАР

↓

БАГРИКЕНГЛИК

↓

МИЛЛИЙ ГОЯ

↓

КРЕАКТИВ КОБИЛИЯТЛАРНИ НАМОЁН ЭТИШ

↓

ИЖОДИЙ ФАОЛИЯТНИ АМАЛГА ОШИРИШ

Педагогик такт-
Ўқитувчининг талабага таъсир этиши педагогик жиҳатдан мувофиқлик ўлчови, энг самарали мулоқот услуби

МАВЗУ

Педагог фаолиятида педагогик тажриба тўплаш, касбий рефлекциянинг ўрни

РЕЖА

1.Касбий рефлексия ва педагогик фаолият
2.Ўқитувчининг касбий маҳоратини ривожлантиришда педагогик рефлексиянинг аҳамияти
3.Педагогик ташхислаш асосида ўқитувчининг касбий ривожланишини таъминлаш усуллари
4.Ўқитувчи фаолиятини педагогик ташхислаш

РЕЖА

1

Касбий рефлексия ва педагогик фаолият

Рефлексия (*лот. «рефлехсио» - орқага қайтиш) – «ҳар томонлама баркамол ривожланган инсоннинг ўз хатти – ҳаракатлари ва уларнинг қонуниятларни англашга қаратилган назарий фаолият шаклидир; инсон маънавий дунёсининг ўзига хос яширин ҳислатларини очиб берадиган ўз–ўзини билишга ва англашга қаратилган фаолиятдир»*

ПЕДАГОГНИНГ МУҲИМ КАСБИЙ ФАЗИЛАТЛАРИ

- **Оптимизм**
- **Педагогик топқирлик**
- **Педагогик интуиция**
- **Педагогик кузатувчанлик**
- **Умумий ва педагогик эрудиция**
- **Амалий ва ташхисли фикрлаш**
- **Педагогик башорат қила билиш**
- **Педагогик рефлексия**

И.Н.СЕМЁНОВ ТОМОНИДАН ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН РЕФЛЕКСИЯ ТУРЛАРИ

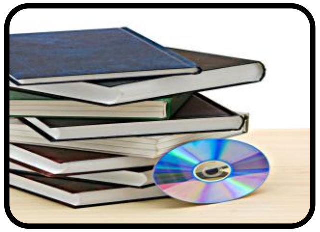

Интеллектуал рефлексия: Муаммоларни фикрлаш асосида ижобий ҳал қилишни белгилайди.

Шахсий рефлексия: Ўқитувчининг низоли (конфликтлар) педагогик зиддиятлардан жанжалсиз чиқишни фикран изланиш асосида бартараф қилишни таъминлайди.

Коммуникатив рефлексия: Мулоқот жараёнида шерикларининг ўзаро бир-бирларини тушуниб муносабат қилишни таъминлайди.

Кооператив рефлексия: Жамоа аъзоларининг биргаликдаги ўзаро мунтазам меҳнат фаолиятларини мувофиқлаштириш билан боғлиқ бўлган фаолият.

РЕЖА

2

Ўқитувчининг касбий маҳоратини ривожлантиришда педагогик рефлексиянинг аҳамияти

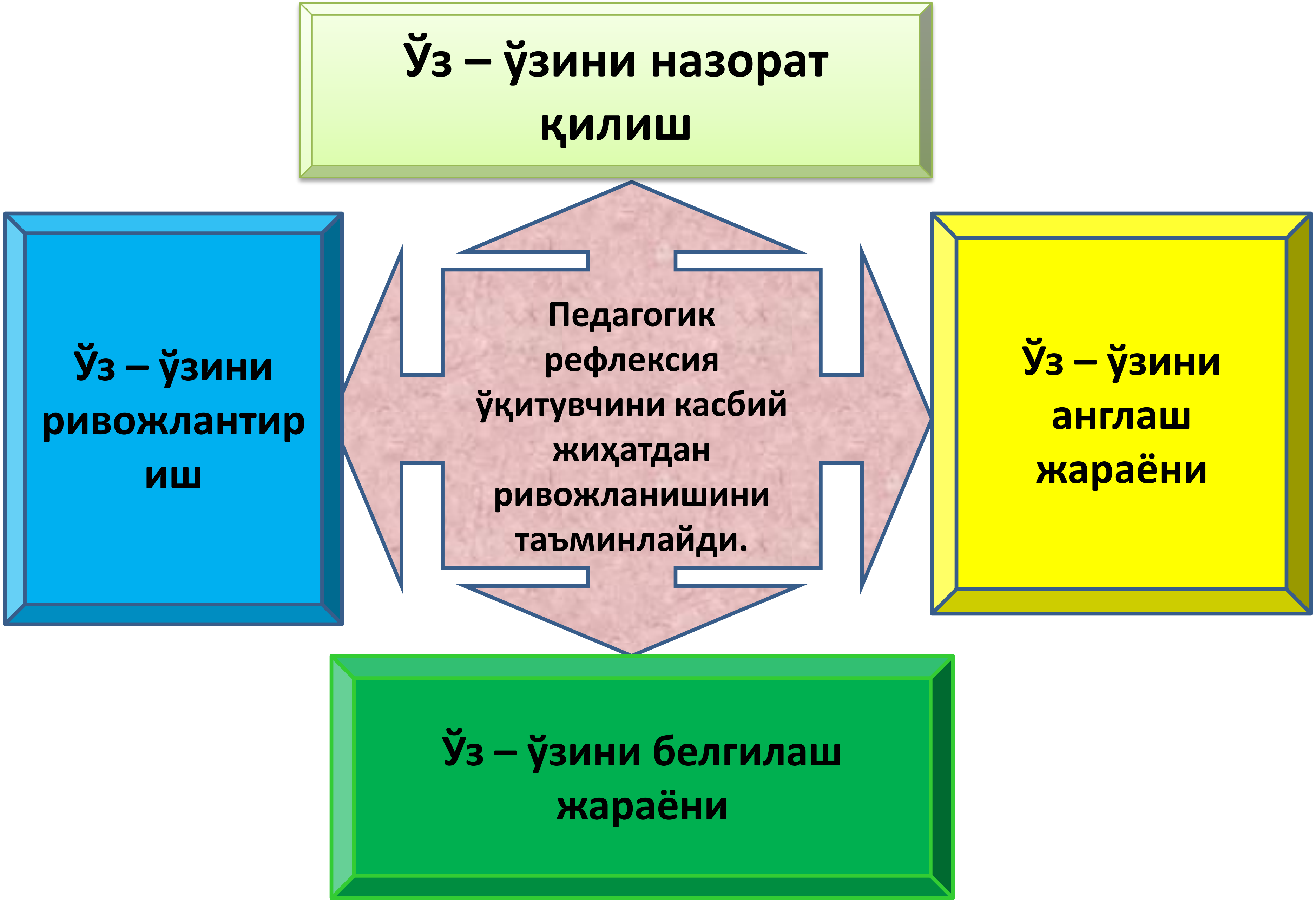
Ўз – ўзини назорат қилиш
Ўз – ўзини ривожлантириш
Педагогик рефлексия ўқитувчини касбий жиҳатдан ривожланишини таъминлайди.
Ўз – ўзини англаш жараёни
Ўз – ўзини белгилаш жараёни

ПЕДАГОГНИНГ МУҲИМ ҚИРРАЛАРИ

Педагог фаолиятига қуйидаги вазифаларни бириктириш мумкин:

- — ташхис қуйиш
- — башоратчилик
- — воситачилик
- — тўғрилаш ва кайта тиклаш
- — ҳимоялаш
- — огохлантириш ва профилактик
- — эвристика (ижодий фикрлаш)

ПЕДАГОГИК МАҲОРАТНИНГ САМАРАДОРЛИК ДАРАЖАЛАРИ

Ўрта ўқитувчи	**БАЁН ЭТАДИ**
Яхши ўқитувчи	**ТУШУНТИРАДИ**
Машҳур ўқитувчи	**НАМОЙИШ ЭТАДИ**
Буюк ўқитувчи	**РУҲЛАНТИРАДИ**

Уильям Артур Уорд

ПЕДАГОГ ШАХСИ ТОИФАЛАРИ

«Ахборотчи» – педагог.

«Ташкилотчи» – педагог

«Психолог» – педагог

«Оғайни сифатидаги» – педагог

«Беғам талаба сифатидаги» – педагог

«Ота-она сифатидаги»- педагог

«Маъмуриятчи» – педагог

РЕЖА

3

Педагогик ташхислаш асосида ўқитувчининг касбий ривожланишини таъминлаш усуллари

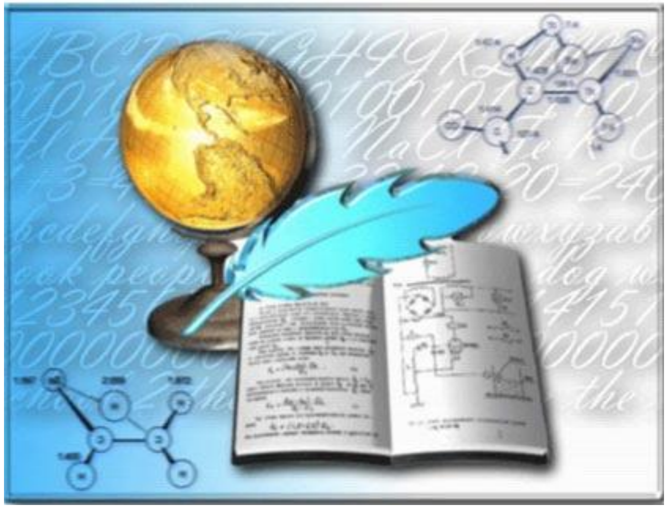

Педагогга хос яна бир ҳарактер бу "Мен - образидир“.

Бу нарса педагогнинг ўзига нисбатан ижобий муносабатда бўлишини ҳамда бошқалар томонидан ўзига юқори баҳо берилишини ифодалайди.

Мазкур ҳарактер педагогга бошқа одамлар билан эркин мулоқот қилиш ва уларни осон қабул қилиш имконини беради.

ПЕДАГОГИК ДИАГНОСТИКА ФУНКЦИЯЛАРИ

Диагностиканинг коррексион вазифаси ўқув – тарбиявий жараённи ўқитувчининг педагогик фаолияти юзасидан коррексиялашни (тўғри йуналтириш) таъминлайди ва ўқитувчининг касбий жиҳатдан ўз – ўзини ривожлантириш ва педагогик маҳоратини ошириш учун сидқидилдан киришишга фаоллигини таъминлайди.

Педагогик ташҳислаш

педагогик тизимни тадқиқ қилиш методларининг жамланмасини тушунамиз, улардан фойдаланиш самарадорлиги маълум ташкилий – педагогик шарт – шароитлар билан боғлиқ ҳолда шаклланади. Педагогик ташҳислашнинг яхлитлиги унинг нафақат ўқитувчи педагогик фаолиятини ўрганишнинг диагностик жиҳатларини, педагогик қийинчиликларни бартараф этишнинг оптимал йуллари ва воситаларини топиш имкониятини берадиган конструктив – прогностик нуқтаи назардан таъминлайди

ПЕДАГОГИК МАҲОРАТНИНГ ТАШКИЛ ЭТУВЧИ КОМПОНЕНТЛАРИ

- педагогик қобилиятларини намойиш эта олиши
- педагогик техникани ўз ўрнида қўллай билиши
- ўқитувчилик касбига садоқат
- ўз фанини ўқитиш методикасини мукаммал билиши

РЕЖА

4

Педагогик ташхислаш асосида ўқитувчининг касбий ривожланишини таъминлаш усуллари

Ўқитувчининг касбий педагогик тайёргарлиги қуйидаги йўналишларда олиб борилади:

- •ўқитувчининг шахсий фазилатлар бўйича тайёргарлиги;
- ўқитувчининг руҳий - психологик тайёргарлиги;
- педагогик ва илмий - назарий жиҳатдан тайёргарлиги;
- Махсус ихтисосликка оид билимларни эгаллаб бориши

Бўлажак иқтисодчи-педагогнинг касбий аҳамиятга эга бўлган сифатлари

- ғоявийлик;
- эътиқодлилик;
- педагогик фаолиятга интилиш, унга қизиқиш;
- педагогик вазифаларни ижодий равишда ҳал қилишга бўлган эҳтиёж;
- юксак ахлоқий сифатлари, ўқитувчининг ўзи ва бошқаларга бўлган муносабатларини белгилайди.

Умумий маданият даражаси
Таълим соҳасида янгиликлар билан фаолият юрита олиш қобилияти
Психологик-педагогик лойиқлик
Педагогик профессионализм
Педагогик рефлексия қобилияти
Фан мазмунини билиш ва педагогик технологияларга эга бўлиш
Мақсад қўйиш ва мақсадни амалга ошира билиш қобилияти

Бўлажак иқтисодчи-педагогларнингўзлаштириши зарур бўлган касбий сифатлари

ЎҚИТУВЧИНИНГФАОЛИЯТИ

Фан
тажриба
санъат

Самарали меҳнат
Машғулотларни юқори савияда ташкил етиш

Интеллект
Ақл заковатли, саводли, маданиятли бўлиш

Мотив
Ўқувчи (ёки талабал) ларни бошқариш ва Луар билан ишлашга истак бўлиш

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ

ОЧИЛОВА Г.О.

ПЕДАГОГИК МАХОРАТ

ТОШКЕНТ – 2012

10 - МАВЗУ

Педагог мехнатини илмий асосда ташкил этишнинг шарт шароитлари

РЕЖА

1.Ўқитувчи меҳнатини илмий асосда ташкил этишда педагогик маҳоратнинг роли
2.Ўқитувчи мехнатини илмий жихатдан ташкил этиш воситалари
3.Обектив - шахсий хусусиятларнинг ўқитувчи меҳнатига таъсири
4.Ўқитувчи меҳнати асосида маънавий дунёсини ва умуминсоний қадриятларга нисбатан муносабатини такомиллаштириш

РЕЖА

1

Ўқитувчи меҳнатини илмий асосда ташкил этишда педагогик маҳоратнинг роли

Ўқитувчи ўзининг қизғин меҳнати жараёнида педагогик маҳоратнинг қуйидаги компонентларини маълум даражада ўзлаштириши лозим:

- ЁШЛАР ПСИХОЛОГИЯСИГА ОИД БИЛИМЛАРГА ЭГА БЎЛИШИ;
- НУТҚ МАДАНИЯТИНИНГ БАРЧА ТУРЛАРИ ВА МЕТОДЛАРИНИ БИЛИШИ;
- ЎҚИТУВЧИ ҚОБИЛИЯТИ (ЕМПАТИЯ, ПЕРСЕПТИВ, ДИДАКТИК, КОНСТРУКТИВ, КОММУНИКАТИВ, АНГЛАШ) НИНГ МОҲИЯТИНИ АНГЛАШИ;
- АКТЁРЛИК МАҲОРАТИНИ (, ПАНТОМИМИКА, НОТИҚЛИК САНЪАТИ) ЭГАЛЛАШИ;
- ЎЗ КАЙФИЯТИНИ (ҲИССИЙ ПСИХИК ҲОЛАТ) БОШҚАРА ОЛИШИ;

тарбияланувчилар билан мулоқот ва муомала маданиятини ўзлаштириши;

педагогик техника услубларини ўз ўрнида қўллай олиш санъатига эга бўлиши.

- ЎҚИТУВЧИ МЕҲНАТИНИ ИЛМИЙ АСОСДА ТАШКИЛ ЭТИШДА АВВАЛО:

- ЎЗ ИЖОДИЙ ИМКОНИЯТЛАРИГА ИШОНИШИ;

- ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИГАН ТАЪЛИМ – ТАРБИЯ ЖАРАЁНИНИ ТЎЛИҚ ТАСАВВУР ЭТА ОЛИШИ;

- ҲАР БИР ТАРБИЯЛАНУВЧИНИНГ РУҲИЙ ҲОЛАТИНИ ПУХТА БИЛИШИ;

- ЎЗ МЕҲНАТИ МЕХАНИЗМИНИ, ҚОНУНИЯТЛАРИНИ, ЧЕКЛАНГАН ИМКОНИЯТЛАРИНИ ЯХШИ АНГЛАШИ;

- ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ ЖАРАЁНИДА АХБОРОТ КОММУНИКАТСИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРИДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИШНИ БИЛИШИ ШАРТ.

РЕЖА

2

Ўқитувчи мехнатини илмий жихатдан ташкил этиш воситалари

ЎҚИТУВЧИ МЕҲНАТИНИ ИЛМИЙ ЖИҲАТДАН ТЎҒРИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВОСИТАЛАРИ

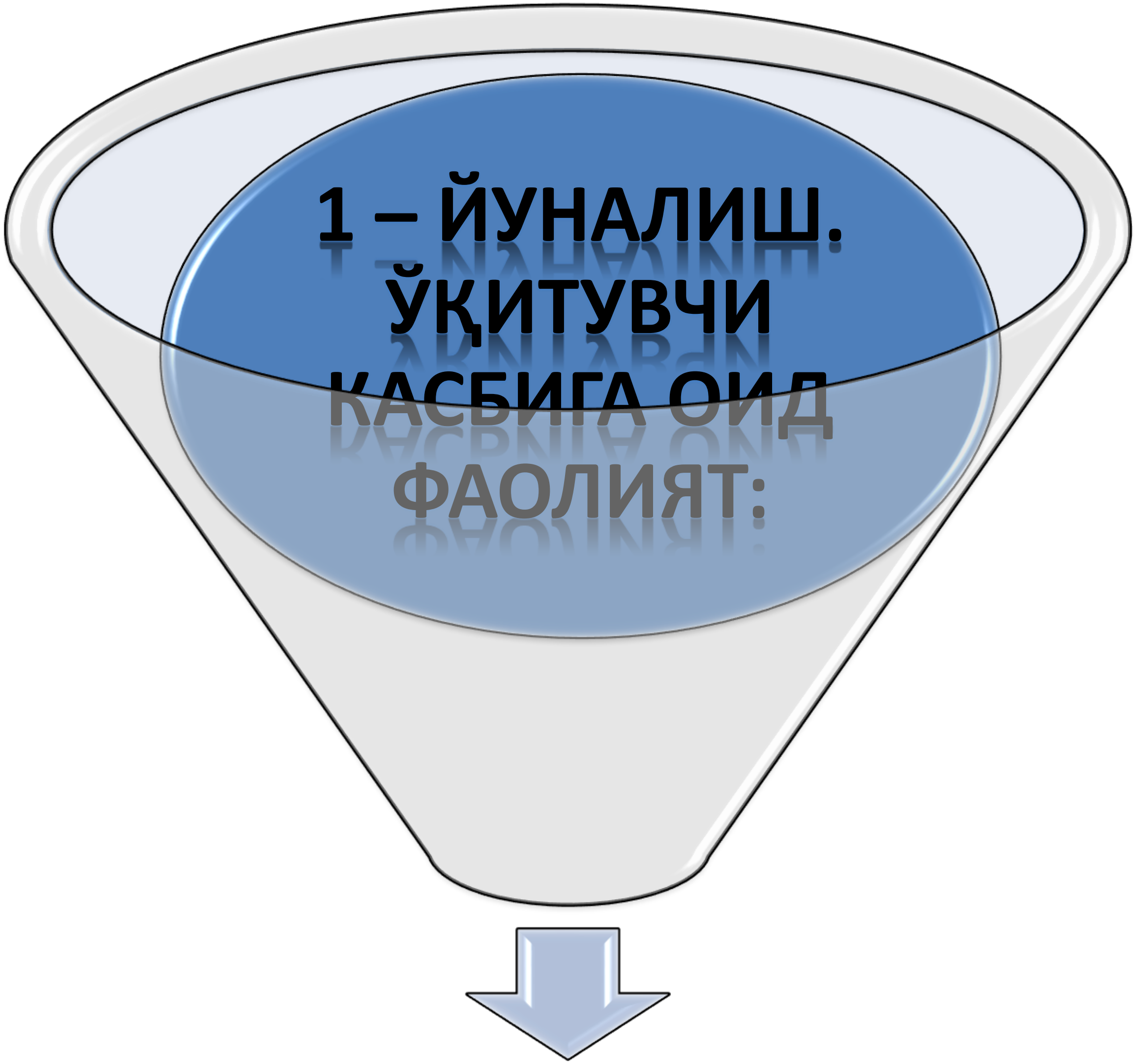
1 – ЙУНАЛИШ. ЎҚИТУВЧИ КАСБИГА ОИД ФАОЛИЯТ:

.

ЎЗ ИШИГА, МУТАХАССИСЛИГИГА ОИД БИЛИМЛАРНИ МУКАММАЛ ЭГАЛЛАШ;

МАМЛАКАТИМИЗ ҚОНУНЛАРИ, ТАЪЛИМ СОҲАСИГА ТААЛЛУҚЛИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ПУХТА БИЛИШИ;

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ ВА ЎЗ МУТАХАССИСЛИГИГА ОИД ЭНГ СЎНГГИ ЯНГИЛИКЛАРДАН ХАБАРДОР БЎЛИБ БОРИШ;

ЎҚУВЧИЛАР ЖАМОАСИ ВА ҲАР БИР ШАХС ҲАҚИДА МАЪЛУМОТЛАРНИ ЎРГАНИШ;

ИЛҒОР ВА ТАЖРИБАЛИ ЎҚИТУВЧИЛАР МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИНИ ЎРГАНИШ ВА ЎЗ ИШИДА ТАДБИҚ ЭТИШ;

ЎЗ УСТИДА ИШЛАШ ВА ЎЗ-ЎЗИНИ ТАРБИЯЛАШ.

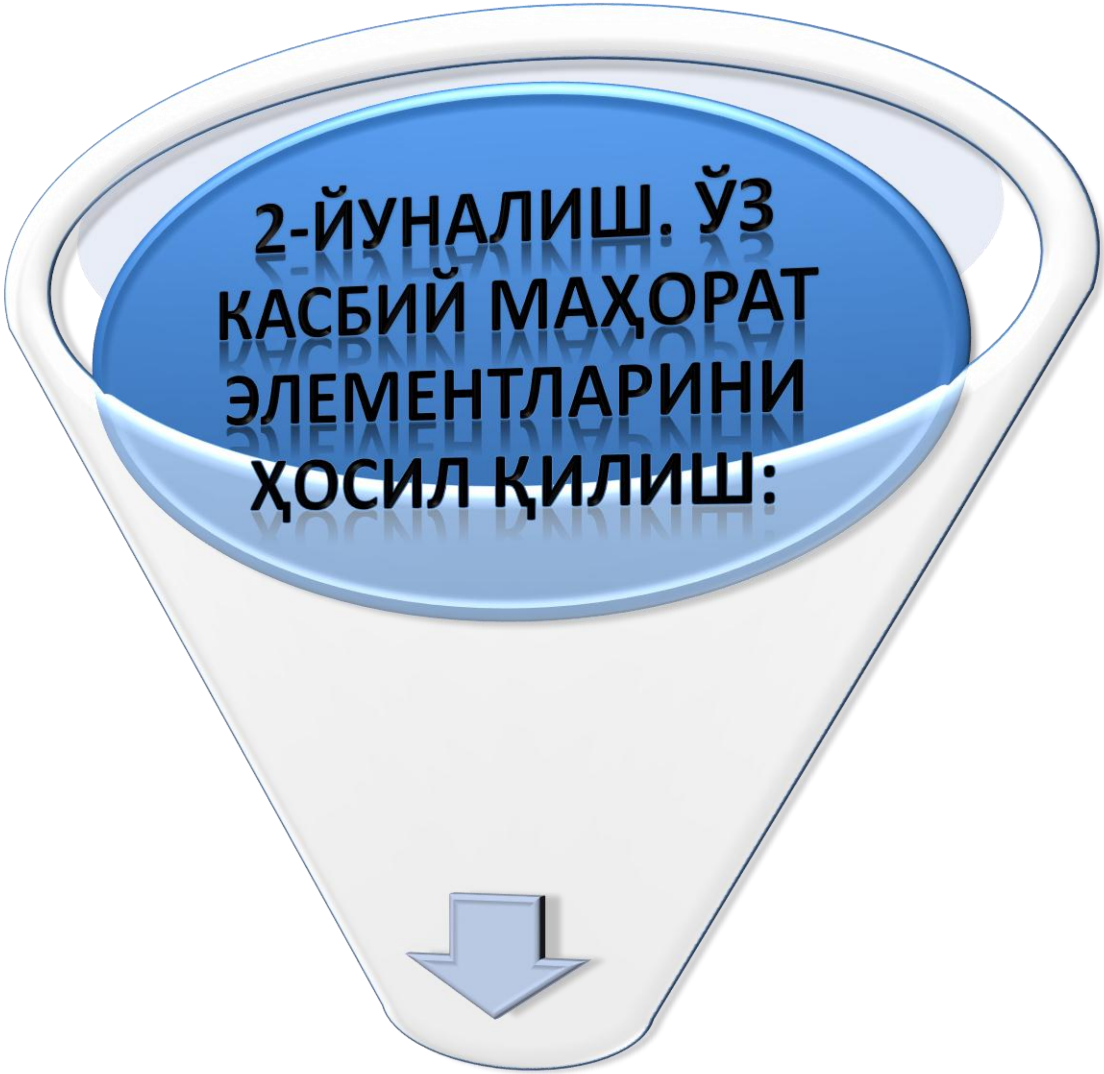
2-ЙУНАЛИШ. ЎЗ КАСБИЙ МАҲОРАТ ЭЛЕМЕНТЛАРИНИ ҲОСИЛ ҚИЛИШ:

.

- ПЕДАГОГИК ФАОЛИЯТГА ОИД, ШАХСИЙ ПЕДАГОГИК МАҲОРАТНИ ТАКОМИЛЛАШТИРУВЧИ КЎНИКМА ВА МАЛАКАЛАРНИ ЭГАЛЛАШ;

- ЎЗ МЕҲНАТИНИ ВА ҚОБИЛИЯТИНИ МЕЪЁРИДА ТЎҒРИ ИШЛАТА ОЛИШИ;

- МУТАХАССИСЛИККА ОИД МАЪЛУМОТЛАРДАН ТЎҒРИ ФОЙДАЛАНА ОЛИШИ УЧУН ДИККАТНИ ЖАМЛАЙ

3-йуналиш.
Ўқувчилар гуруҳи
билан ишлай олиш:

таълим-тарбиявий жараёнларга ижодий ёндашув;

педагогик фаолиятга инсонпарварлик ва демократик принсиплар асосида ёндашиш;

ўқувчилар хулқи ва билимини ўз вақтида рағбатлантириб бориш;

жамоада шахсий гигиена қоидаларига риоя қилишни тўғри ташкил этиш;

ўқувчиларнинг кундалик режимга тўғри ва доимий риоя қилишини ташкил этиш.

педагогик фаолиятнинг шарт-шароитлари ва гуруҳ жамоасидаги маънавий ҳолатни бошқара олиш;
гуруҳ жамоасидаги психологик муҳитни доимий назорат қилиш;

РЕЖА

3

Обектив - шахсий хусусиятларнинг ўқитувчи меҳнатига таъсири

ЎҚИТУВЧИ МЕҲНАТИНИ ИЛМИЙ АСОСДА ТЎҒРИ ТАШКИЛ ЭТИШДА ЭНГ МУҲИМ ТАЛАБЛАР.

-ПЕДАГОГИК ФАОЛИЯТНИ АНИҚ РЕЖАЛАШТИРИШ;

-ФАОЛИЯТНИ ҚИЗҒИН УЮШТИРИШ ВА УНДА ИШТИРОК ЭТАЁТГАН ОБЕКТ ВА СУБЕКТЛАРНИНГ ИМКОНИЯТЛАРИНИ ЯГОНА МАҚСАДГА ЙУНАЛТИРИШ;

-ПЕДАГОГИК ФАОЛИЯТНИ АНИҚ РЕЖАЛАШТИРИШ;

*

Иқтидор ва қобилият ўқитувчининг меҳнат фаолиятида:

- .
- ўз касбига бўлган муносабати асосида касбий эҳтиёжини кучайтиради;

ўз касбига бўлган муносабати асосида касбий эҳтиёжини кучайтиради;

касбий фаолиятга чинакам қизиқиш намуналарини ривожлантиради;

педагогик маҳорат асосларини эгаллашда бир мақсад сари интилувчанликни шакллантиради;

Ўқитувчи меҳнатида педагогик техника унинг шахсий ахлоқий фазилатлари ва хулқи билан боғлиқ бўлиб, айниқса, ўз–ўзини бошқариш малакаларида (рефлексия) намоён бўлади:

- ўз хатти-ҳаракатларини бошқариши, (мимика, пантомимика);
- ўз ҳиссиётини ва кайфиятини жиловлай олиши ва турли ножўя таъсирларга берилмаслиги;
- ижтимоий перцептив қобилиятларга (диққат, кузатувчанлик, хаёл) эгалиги;
- нутқ техникасини билиши ва ўз ўрнида қўллай олиши.

- **Қуйидаги чизмада педагог фаолиятини, мехнатини тартибга солиш ва бахолашнинг кўрсаткичларини тахлил қилиб чиқдик:**

Педагог фаолиятини баҳолаш кўрсаткичлари:

- педагогик натижавийлик – педагог гуруҳида фан бўйича ўзлаштиришнинг ўртача қиймати;
- ўқитишнинг илмийлик даражаси – педагогнинг ўқув элементларини фан абстракцияси поғоналари бўйича тушунтириши;
- таълим мазмунини методик тайёрлаш – умумийлиги, изчиллиги каби талабларнинг эътиборга олиниши;
- Таълимда натижани қўлга киритиш йўлларидан самарали фойдаланиш – экстенсив ёки интенсив шароитда ва ҳоказо.
- ўқитувчининг дидактик, ташкилотчилик, конструктив, коммуникатив қобилиятлари;

Педагогик техника ўқитувчи меҳнатида шахс ва жамоага таъсир кўрсатиш малакалари билан боғлиқ бўлган таълим-тарбия жараёнининг технологик томонини ҳам қамраб олади:

ўқувчилар билан педагогик мулоқот жараёнини бир мувозанатда

сақлаб бошқара олиши.

ўқувчилар жамоасида таълим-тарбия билан боғлиқ бўлган ҳар қандай

ижодий фаолиятни ташкил эта олиши

талабларнинг бажарилишини назорат қилиши

талабларнинг бажарилишини назорат қилиши

РЕЖА

4

Ўқитувчи меҳнати асосида маънавий дунёсини ва умуминсоний қадриятларга нисбатан муносабатини такомиллаштириш

Касбий турғунликнинг аҳамияти ўқитувчиларнинг меҳнат фаолиятини аниқ бир қолипга солиб ўрганишда муҳим рол ўйнар экан, унинг қуйидаги жиҳатларига эътибор қилиниши лозим:

ўқитувчида иш жойини ёки касбини ўзгартириш истагининг мавжудлиги ва ифодаланганлик даражаси;

ўқитувчининг ўз касбини ўзгартиришига туртки бўлган сабаблар ёки шарт–шароитлар;

ўқитувчининг бир жойда узоқ вақт педагогик фаолият олиб боришининг асосий мотивлари ва сабаблари;

янги касбни танлаб, унда муваффақиятли фаолият олиб боришга турти бўлган мотивлар ва сабаблар.

Ўқитувчилик касбини ўзгартиришни истамаган ҳолда, педагогнинг ўз иш жойини тез–тез ўзгартириш ҳолатлари алоҳида таҳлил қилинади.

Кўп йиллик илмий тадқиқотлар натижасида ўқитувчининг ўртача ёшига нисбатан меҳнат лаёқатини оширишда қуйидаги ҳолатларга жиддий эътибор бериш лозимлиги аниқланди:

Меҳнатга нисбатан фаолликнинг бир хил циклдаги хусусияти, меҳнат ва дам олиш тартибининг ўзгармаслиги.
Меҳнатга лаёқатлилик даражаси, ўз касбини мукаммал эгаллаган ўқитувчиларнинг ишлаш динамикаси.
МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ПЕДАГОГИК ТАЖРИБАЛАР АСОСИДА УЗЛУКСИЗ ОШИРИБ БОРИШИ.

Меҳнат жараёнида юзага келадиган турли ҳолатларнинг ўзига хос хусусиятлари, яъни функсионал қулайлик, руҳий чарчаш, руҳий зўриқиш, ҳис-туйғуларга берилиш, бир хил ўзгармайдиган фаолият, доимий хавотир, лоқайдлик ҳолати тез-тез ташхис қилиниши лозим.

ЭЪТИБОРИНГИЗ УЧУН РАХМАТ !